

**Z Žitavských hor
do Českého Švýcarska
na kole**

Krásná Lípa

Upravené malebné městečko leží v mělkém údolí horního toku říčky Křinice na rozhraní Českého Švýcarska a Lužických hor. Díky své výhodné poloze a bohaté turistické infrastruktuře se stalo významným střediskem cestovního ruchu v regionu. Byla zde obnovena např. Köglerova naučná stezka – nejstarší naučná stezka na českém území. Přímo z náměstí vychází řada značených turistických tras do okolí po zlomové linii tzv. lužického přesmyku sestoupíte do roklí Českého Švýcarska. Do nekonečného světa skal, táhnoucích se až k Labi. Ve městě můžete také navštívit kostel sv. Máří Magdalény, Sportovní areál, Dům Českého Švýcarska se stálou expozicí zdejšího regionu a rozsáhlý městský park. K nedalekým vrcholům Lužických hor vás přes prameny říčky Křinice dovede certifikovaná vozíčkářská trasa, první v Ústeckém kraji.

Rybniště

Obec Rybniště byla založena na dně vypuštěného rybníka a dělá svému jménu čest, obklopují ji totiž tři významné vodní plochy – Velký rybník, obecní Školní rybník, ve kterém se dá idylicky rybařit, a vodní nádrž Chřibská, důležitá zásobárna pitné vody rozlévající se v lese na úpatí Malého Stožce. Dobyť tohoto výrazného znělcového vrcholu stojí trochu námahy, ale odměnou je nádherný panoramatický výhled.

Vydat se do Rybniště je potěšením zasvěceného labužníka, nepotkáte tu davy turistů ani cyklistů, ale nabídka cest, které vycházejí právě z Rybniště, je velmi atraktivní. Dominantou obce je unikátní secesní kostel svatého Josefa. Krásu místní přírody dokreslují podstávkové domy nebo drobné sakrální památky. Odpočinout na svých cestách můžete posezením v obecním parku a děti si mohou pohrát na dětském hřišti.

Horní Podluží

Vznik obce Horní Podluží spadá do roku 1411. V té době byl též postaven někde v místech dnešního kostela sv. Kateřiny malý dřevěný kostelík. Varnsdorfský urbář (soupis pozemků a jejich výnosů) z roku 1547 uvádí, že k tomuto kostelíku byly připojeny rovněž Dolní Podluží, Studánka, Jiřetín a Hlemýžď, které později splynulo s Dolním Podlužím. Když v roce 1627 bylo vydáno císařské vyhlášení o nežádoucí přítomnosti nekatolických věřících v českém království, opouští zdejší kraj tisíce luteránů. Jejich odchodem došlo k vylištění celých zdejších oblastí. Až do konce třicetileté války se tu pohybovala cizí vojska, vracely se morové nákazy a poddaní byli ožebračováni žoldnéřskými vojsky obou stran. Téměř dvě třetiny obce byly vypáleny nebo opuštěny. Ještě před počátky průmyslové revoluce zde silně zakotvila textilní výroba. Světový ohlas získaly především výrobky z bílého lněného plátna. V roce 1885 je provedena prozatímní územní úprava mezi obcemi Horní a Dolní Podluží. K Hornímu Podluží byly přidruženy osady Světlík, Ladečka a Žofín. Roku 1980 byla obec v rámci sloučení připojena k Dolnímu Podluží. V roce 1990 se osamostatnila.

Dolní Podluží

Hlavním představitelem místní lidové architektury je tzv. podstávkový dům. Jedná se o typickou stavbu zdejší oblasti, nazývané též krajina podstávkových domů. Podstávka je dřevěná sloupová konstrukce, která obklopuje ze dvou až čtyř stran přízemní roubenou světnici. Její hlavní funkcí je nést zatížení střechy a u patrových domů též patro a chránit tak roubené stěny před deformacemi. Domy byly původně celodřevěné, postupně zůstala dřevěná pouze obytná část stavení a hospodářská část byla zděná obvykle z pískovcových kvádrů. Další místní zajímavostí je hornická naučná stezka v údolí potoka Milířky, která dokumentuje pozůstatky důlní a lomové činnosti provozované v této lokalitě v průběhu 15. až 18. století. Stezka značená zelenou barvou je dlouhá 4,5 km a je po trase doplněna informačními tabulemi.

Jiřetín pod Jedlovou

(pův. Sankt Georgenthal) byl založen v roce 1548 jako hornické město na základě objevu ložiska stříbrných rud v okolí hradu Tolštejn. Dolování v této oblasti však nebylo nikdy výnosné, a tak novým zdrojem obživy místních obyvatel se na dlouhá léta stala převážně textilní výroba. Období romantismu 19. století a umístění obce v nádherné krajině Lužických hor ji předurčilo k rozvoji turistiky, rekreace a sportu. Nejnavštěvovanějšími místy jsou zde zřícenina středověkého hradu Tolštejn, poutní místo na Křížové hoře s křížovou cestou z 18. století, kamenná rozhledna z roku 1891 na Jedlové hoře a zpřístupněná část štoly Jan Evangelista. Pro aktivní odpočinek se v obci nachází sportovní areál.

Obec Großschönau s letoviskem Waltersdorf

Cyklotrasa vede do zahrady přírodního parku, která hostům poskytuje nejen odpočinek, ale také spoustu zajímavých informací o fauně a flóře přírodního parku Žitavské hory. Odtud se můžete rychle dostat do cíle části na německé straně, do Přírodního parku Žitavské hory. Dobrodružná výstava „Uvnitř se dovědět – venku objevit“ představuje původ, historii a ekosystém stého německého přírodního parku. Informační centrum vítá návštěvníky a nabízí mnoho informací, turistických výletů a širokou škálu volnočasových aktivit. Obec Großschönau s letoviskem Waltersdorf se vyvinula v důležitou turistickou destinaci. Více než 650 většinou chráněných podstávkových domů, muzeí a dvou naučných stezek poskytuje informace o historii damažského tkaní a textilní výroby a také o architektuře podstávkových domů.

